

Թիւեր յառաջ եկած է մասամբ աւելի հնազդէն
ձեւին (անտարադայն **jaima-*) բոլորովին արտա-
կարգի ձայնաբան պոյմաններէն, որոնք անմիառ-
դութիւն մը յառաջ բերելու էին: Այս անմիառ-
դութիւնն այլեւայլ բարբարոսներ մէջ գնանալու
էմանակն կրնայ դիպած ըլլալ (օձ երկարարտուն
ձայնադիտանկուն փոփոխութիւններէն յառաջ կամ
ետեւը)՝ կրնար կապուած ըլլալ անիշխը վանկերուն,
կամ շեշտաւոր վանկերուն մէջ ուրիշ արգելքն մը
տալ քան աւ ձայն վանկերուն մէջ: Այս կերպով
ծագած պէտքէն փոխանակութիւնքն (**jaim-*;
կամ **jēim-*;**jeim-* ²⁰ **aim*, ²¹ **jaim*, բառասիրելի
բառիս զերմը՝ *eimbebe*, հինկանսը՝ *einir*՝ «գի»,
ստու. *jūni-perus*) կրնային միմեծ տեսակ միասո-
մանք եւ խառնակմանք ենթակայ ըլլալ: Ար
խառնակմանը որ այս կարգի մեկնութիւն մը
կրնայ մեծ գիտարութեանք հանդիպել, մինչ-
գետ շատ դէպքերէ եր հին-բարբար-գերմը. ընթ
համեմատել լեռ. *arš* հետ: Պատճառն այս ե
որ լեզուագիտական համեմատութիւն մըն միշտ աւելի
դիւրին են, երբ պատմական մասն անտես կ'առ-
նանք: Եթէ լեզուինն այս գլխիկն կը կապուի թիւերն
շարժիչներով չափարարով, դո՛ւնէ մը համարակիմ
դիտել տալ որ անիրաւացի կ'ըլլար ասել որեւէ
հետեւեղութիւն մը հանել լեռ. *arš* ձայնի հետքեր:
ձեւին յիշատակը: Աճած զի նոյն իսկ այն զէպքեր
որ *ēnē* եւ *ienē* երկու բառերն առագաքանական
անկիւն ծագունէ աւելցնող ըլլան, ապա հնգապէս
անկիւն չիս իրարմէ իրենք ձայնն նշանաւորմա:

[illegible]

ծանօթ-ողօ մասնիկն բլլալ. եւ օ ծէւտի մէջ՝ բոս
մօնեայն հաւառապանութեան՝ պէտք չենք նոյն-
պէս հնդդիկեր. գերանունական բնք փնտռել,
ինչպէս չենք կրնար փնտռել գերմ. der dingsda
թաղմանութեան մէջ,

Առաքի Տոգրիկեք. մայր-երզնու շունէք լիւս-
հասար բայանքուն մէ, որ նոյն բլլաք լիւս. աճի-
հետ: Գրայ քանէ գործիական մ'աւելեք, եւ գա-
ռեալ՝ կարծեմ՝ ունեք տեղական մակրայ մը:
Տիրիւք and "առչ, կը Տակարեք բառիք sund
"տառ", խախտ խոսելով and Էրնար իւր Տ սկզբաւ-
տառը կործնուցած բլլալ եւ նոյն քնէն ծագած
բլլալ զոր եւ գտնեցէք սունդ մէլ. Բայց այժմ
աւելք տարեանական կը Տամարեք and բառիք մէլ
փնտրել լիւս. աճի, Տիրալ. տու՛ բառեքն բունէ:
Թէ ինչ պատճառներով այս and մակրայն՝ այս-
պէս մինչեւոր՝ Տոգրիկեք. ժամանակս չընտնէք
կը Տամարեք, պիտի տեսնուի յալըրգեւ: Այս վայր-
կենիս միայն մայրիք կ'ընէմ տակաւն որ բլլ. Է
Կերեալ թէ Տոգրիկեք. Ը մը կը ցոյցընէ: Առաքի
հոս մէլ տարեական ենք բնորոշել Տոգրեք. փո-
խանակութիւնս Ե: Յ. (Ե. Յոյր, երբ, and. Տմմ-
Տ Եի վերը):

4 6 7 8 9 10 11 12 13 14 15

400000 4013600

1811—1892

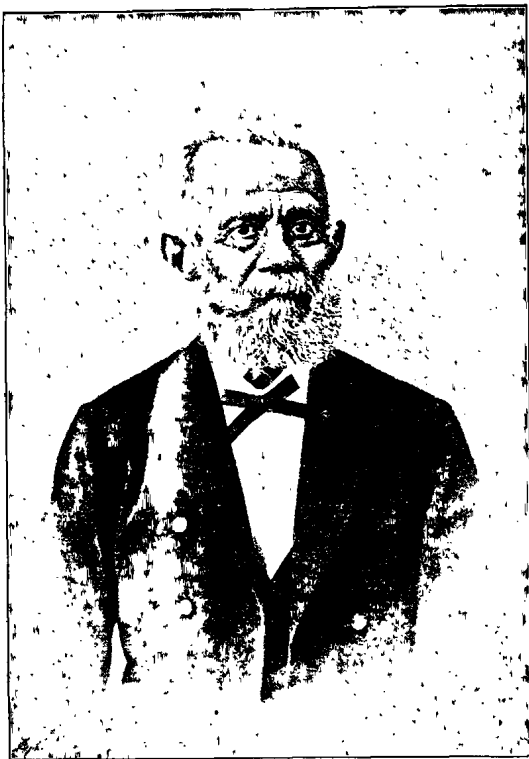
ՎՕՅԺԵԱՆ գերդաստանը՝ Գրանսիլուանիա
գաղթած աստեռն, հալ (= Gal) այսիքն գալլ
կանուանուեր: Բայց այն առհայն ձիւղն, որն
որ ԳեօՏոլոմի մէջ տեղաւորուեցաւ, Սաբանն
ներէն՝ առհասարակ ՎՕՅԺ կանուանուեր: —
Յնդին մէկաւ ձիւղը՝ պահէջ կաւ անուն, որ՝
նշպէս յայտն է, միեւնոյն նշանակութիւնն
ունի: Որովհետեւ ՎՕՅԺ գերմաներէն եւ հալ,
այսիքն Գալ Տայիքն բառը նշոյանշան են: —
Գարբիէլ ՎՕՅԺեան ծնած է ԳեօՏոլմ
գիւղաքաղաքը՝ 1811 ապրիլ 7ին: — Հայրը իւր
կոչուեր Աստուածատուր ՎՕՅԺեան, որ Գեօ-
Տոլմի մէջ մեծ վաճառատու վաճիւն, որ Գեօ-
Գարբիէկէջ, Եղբայրներէն մէկն՝ Անտոն, Սէգիւլ-
Ուտովոհէլի վաճառական էր. — մէկաւը
Գոփա. Յովսէփ ՎՕՅԺեան՝ Եղիսաբէթուպոլսոյ
Բժշկապետ, Ալոիզիոս՝ Մեծ Գիւգիւլէն գաւ-
ւառին պաշտօնավար փաստաբանը, Էռնէստ
եւ Յովհաննէս, Գոլմովար քաղքին մէջ գե-
ղագործ:

Գաբրիել՝ երկու տարի (1820—22)
սորվեցաւ՝ Պրաշայի զինուորական դպրոցը՝

Վարժարանական դասերն ալ Պրաշայի մէջ սորվեցաւ (1822—26), Դեղագործութեան գործնական մասը լինելուց Գոկարաշի մէջ, Յովսէփ Ունկարի գեղագործարանը՝ 1827 ին, Դեղագործի վկայագիրն ընդունեցաւ Բեշտա՝ 1834 ին, Ինքնատեր գեղագործ եղաւ 1840 ին, Աս միջոցին գնեց, իւր եղբորը՝ Յով-

եակրին, 1856 ին՝ յիսուններկու մրցութեան ետեւէն ինկոզներուն մէջէն՝ ինք ընդունեցաւ իրաւունք Դորտա քաղքին մէջ դեղարան կանգնելու։ Զոր նոյն տարին բացաւ ալ՝

Թէպէտ պզտիկութենէն ի վեր՝ շատ սիրով կը զբաղէր բնական գիտութեանց ուսման ամէն ճիւղին, այսու ամենայնիւ իր ամէնէն սի-

ԳԱՐՐԻԷԼ ՎՕԼՓԵԱՆ

Հաննէսին հետ՝ Ադամ Շմիտին գեղարանը Գոլոժվարի մէջ։

Կնութեան առաւ իրեն, 1842 ին, Նովյ-Վարունէն, զԼուիզա Լուգաւան, Գէորգ Լուգաւան ներքին գործոց պաշտօնէի խորհրդականին (որ ետքէն վաճառականութեան պաշտօնեայ եղաւ) մէկ քոյրը։ — 1848—49 ին, իբրեւ Լու Հայրենասէր՝ չէ թէ միայն գրամով, հապա նաեւ զէնքով ու արիւնով օգնեց իր

րական նիւթերն էին անկարանութիւնն ու ճճիններու գիտութիւնը (Insektologie), շարունակ կը սորվէր ու խուզարկութեանց ետեւէն էր։ Իբրեւ անկարան ետքէն մեծ անուն հասնց։

Անխնայ գիտնական մըն էր։ — Եւ իր բախտաւոր գիւտերովն ու խուզարկութիւններովը՝ Գոլոժվարի եւ Դորտայի բոյսերն (Flora)՝ Եւրոպայի ամէնէն հետաքրքիր կէտերէն մէկն ըրաւ։ — Տնկարանները շատ բոյս՝ իր

